

Giftermål, skilsmässa och omgifte

Bakgrund

När vi diskuterar olika fenomen i samhället, i kyrkan eller varför inte i forskningen är det viktigt att hålla olika temata i sär vid bedömning och bildande av slutsats. Slutsatsen från ett tema kan inte generaliseras på ett sådant sätt att det överförs till ett annat tema som förklaring och slutsatsen blir att det är ett giltigt resonemang och kan tillämpas. Däremot kan och bör olika teman speglas mot varandra för att så bilda en mera adekvat beslutsgrund. Kunskapsbanken vidgas på detta sätt och förståelsen ökar under processens gång.

Gud är förbundets Gud och i Bibeln finns otaliga exempel på när Israel bröt det givna förbundet. Men Israels folk omvände sig och fick förlåtelse. Ett bra exempel från Gamla Testamentet är Guds förbund med kung David när han smorde honom till kung över Israel och hur David agerade senare, mot Guds vilja.¹ Till exempel i Andra Samuelsboken 11 gjorde David en sak som var ont i Guds ögon. Han fick lust för Batseba som var hettiten Urias hustru.² Dessutom gav han order och såg till att Uria dog i strid och sen tog David Batseba hem till sig och detta misshagade Herren.³ Gud sände profeten Natan till David och via en liknelse fick han David att förstå att han hade syndat.⁴ David insåg sin synd och sade: *"Jag har syndat mot Herren."* Natan svarade: *"Herren förlåter dig din synd, du skall icke dö. Men eftersom du trotsade Herren skall den son som har fötts åt dig dö."*⁵ I Nya Testamentet återupprättar Gud förbundet med Israel än en gång genom att sända sin Son, Jesus Kristus till världen för att frälsa alla människor och som Paulus säger i Romarbrevet 1: 16–17.

Giftermål

Bibeln har klart visat vad som gäller i denna fråga. I första Mosebok 2: 22–24 sägs på detta sätt: *Av revbenet som han hade tagit från mannen byggde Herren Gud en kvinna och förde fram henne till mannen. Då sade mannen: "Den här gången är det ben av mina ben, kött av mitt kött.*

¹ 1 Sam 16: 11–13.

² 2 Sam 11: 2–5.

³ 2 Sam 11: 14–17, 26–27.

⁴ 2 Sam 12: 1–12.

⁵ 2 Sam 12: 13–14.

Kvinna ska hon heta, av man är hon tagen.” Det är därför en man lämnar sin far och mor för att leva med sin hustru, och de blir ett.

Äktenskapet är till för en man och en kvinna, det är en Bibelfråga av ytterst stor dignitet som är oföränderlig. I den familj som bildas innebär det att de barn som det äkta paret eventuellt får har möjlighet till en manlig och en kvinnlig förebild. Det är varje barns rättighet och det bör vi respektera och ta ansvar för. För mig är detta en fråga där jag inte kommer att ändra ståndpunkt. Detta trots att det finns ett tryck på det, dels från samhället men också ett tryck inifrån kyrkan på att ändra lagstiftningen i denna fråga. Därutöver och samtidigt är det viktigt att respektfullt och värdigt lyssna på olika röster kring denna fråga, men det ändrar inte utgångspunkten och hur vi ska förhålla oss i denna fråga.

Alla människor är lika värdefulla i Guds ögon. Vi har som människor olika läggning. Det finns två kön, det finns män och kvinnor med olika feminina eller maskulina drag. Detta säger jag som utbildad utvecklingspsykolog och teolog. Vill man uttrycka det annorlunda så handlar det om en definition och gränsdragning utifrån vetenskaplig grund, inte om ett faktum eller sanning som har sin grund i Bibelns ord. Denna insikt betyder att kyrkan inte ska välsigna allt som händer i samhället. De krav som finns är oändliga och en del av de önskemål som förs fram är ett resultat av olika trender och strömningar samt till en del populistiska. Gör vi avsteg från Guds ord så leder det inte till något gott och som exemplet ovan med David också visade. Den evangelisk-lutherska kyrkan bör definitivt hålla sin nuvarande linje att äktenskapet är till för en man och en kvinna och inte vika av från den. Gör vi på något annat sätt så handlar vi mot Guds vilja och det som är sagt klart och tydligt till oss via Bibelns ord.

Skilsmässa

I bergspredikan undervisar Jesus sina lärjungar och säger bland annat att han inte har kommit för att upphäva lagen eller profeterna utan för att uppfylla den.⁶ När en man får lust till en annan kvinna, som i fallet David och Batseba så är redan det att David fick lust till Batseba ett äktenskapsbrott. Martin Luther har tillrättalagt och förklarat detta i Katekesen.⁷ Detta har sin

⁶ Matt 5: 17–20.

⁷ Det sjätte budordet: Du skall inte begå äktenskapsbrott; Se också 2 Mos 20: 2–17 och 5 Mos 5: 6–21.

grund i Jesu bergspredikan: *Ni har hört att det blev sagt: Du skall inte begå äktenskapsbrott. Men jag säger er: den som ser på en kvinna med åtrå har redan i sitt hjärta brutit hennes äktenskap.*⁸

Jesus fortsätter sitt tal och kommer in på frågan om skilsmässa, han säger: *Det blev sagt: Den som vill skilja sig från sin hustru skall ge henne ett skilsmässobrev. Men jag säger er: den som skiljer sig från sin hustru av något annat skäl än otukt, han blir orsak till att äktenskapet kan brytas genom henne, och den som gifter sig med en frånskild kvinna bryter hennes äktenskap.*⁹ Detta regelverk går tillbaka till femte Mosebok 24: 1–4 och där det stipuleras hur en skilsmässa ska gå till, och här omtalas skilsmässobrevet som Jesus hänvisar till. En man hade rätt att bryta äktenskapet och skilsmässobrevet var ett dokument som kvinnan behövde för att visa att hon hade rätt att söka en ny man. Mose lag säger också att om mannen har gett sin hustru ett skilsmässobrev ska han inte ta henne tillbaka för det är inte gott i Guds ögon, det skulle vara en ny synd. Och som Jesus säger så kom han inte för att upphäva lagen eller profeterna utan för att uppfylla lagens och profeternas regelverk.

Skilsmässa är följaktligen en av många synder i Guds ögon, och som Paulus skriver om i första Korinterbrevet där han lägger fram olika synder (till exempel män som ligger med män, otuktiga, tjuvaktiga eller drinkare) och säger vidare: *[...] Så har somliga av er levt, men ni har låtit tvätta er rena, ni har helgats och gjorts rättfärdiga genom Herren Jesus Kristi namn och genom vår Guds ande.*¹⁰ Vi kan följaktligen få förlåtelse för alla våra synder och som Jesus på ett utmärkt sätt genom sitt exempel förtydligade för oss när han på Golgata kors sade till rövaren på korset: *Sannerligen, redan i dag skall du vara med mig i paradiset.*¹¹ Eller också exemplet Petrus som förnekade Jesus, han fick också förlåtelse.¹² På Petrusklippan byggdes den världsvida kristna kyrkan, Jesus sade till Petrus: *Följ mig.*¹³

⁸ Matt 5: 27–28.

⁹ Matt 5: 31–32.

¹⁰ 1 Kor 6: 9–11.

¹¹ Luk 23: 47.

¹² Luk 22: 57–62; Joh 21: 15–19.

¹³ Joh 21: 19.

Jesaja uttrycker Guds ord och detta med förlåtelsen på ett mycket tydligt sätt: *Jag, jag [Herren] är den som utplånar dina brott, för min egen skull, jag minns inte mer dina synder.*¹⁴ Eller evangelisten Matteus skriver på detta sätt Jesu ord till sina lärjungar: *Ty om ni förlåter människorna deras överträdelser skall er himmelska fader också förlåta er. Men om ni inte förlåter människorna skall inte heller er fader förlåta er era överträdelser.*¹⁵ Så det handlar för oss alla om ett arbete i förhållande och i relation till Guds vilja och en tvåvägsdialog och verkställighet i förhållande till våra medmänniskor.

Omgifte

Det är som vi har konstaterat tidigare i denna text möjligt att få förlåtelse för ett äktenskapsbrott eller otukt.¹⁶ Men det handlar om att uppriktigt sörja över det skedda och be om förlåtelse för sina synder. Det ska vara av ett uppriktigt hjärta och synden ska hämtas till korset. Herren ser till vårt innersta och vi kan inte dölja något för honom. Som också tidigare har konstaterats när skilsmässa har skett är mannen och hustrun fria och kan ingå ett nytt äktenskap. Det är inte en lösning att gå tillbaka till en tidigare partner, för det finns inte stöd i Bibeln och omständigheterna kring det finns förklarat tidigare i denna text.¹⁷ Det handlar i grund och botten om hur vi lever efter att vi har syndat, i detta fall i ett äktenskapsbrott, fått förlåtelse och går vidare i livet. Vi går aldrig fria från synden, vi behöver Guds förlåtelse varje dag via hans Son Jesus Kristus.

Förlåtelsen är mycket central i Bibeln i Gamla Testamentet och Nya Testamentet, Guds löften till oss människor är något mycket reellt och konkret, för oss är uppgiften att lita på dessa löften. Det är av Guds nåd som också Martin Luther kom fram till när han studerade Romarbrevet. Paulus uttrycker detta mycket klart och tydligt i Romarbrevet 5. Jesus säger också på följande sätt: *[...] Antingen får ni säga att trädet är bra och frukten bra, eller att trädet är dåligt och frukten dålig; på frukten känner man trädet.*¹⁸

¹⁴ Jes 43: 25.

¹⁵ Matt 6: 14–15; Se också till exempel Jes 1: 18; Ps 130: 3–4; Luk 6: 37.

¹⁶ 1 Kor 6: 9–11.

¹⁷ Se 5 Mos 24: 1–4.

¹⁸ Matt 12: 33.

Detta med skilsmässa och omgifte får inte tas lätt, det bör föregås av bön, samtal, bön om förlåtelse och omvändelse, *Herre förlåt mig, jag har syndat*. Men det finns lägen där det ändå är det enda rätta, trots allt och orsakssambanden kan vara många och smärtsamma, vi lever i en komplex och fallen värld. En skilsmässa är alltid ett nederlag, för bägge parter. Det är ett nederlag inte enbart för mannen och hustrun. Det är också smärtsamt för dem som det berör i övrigt, eventuella barn, far och morföräldrar, släktingar och vänner. Äktenskapet är tänkt att vara livet ut, men vi lever tyvärr inte i någon fullständig värld, och vi är alla bristfälliga och mycket sårbara. Så var det på Gamla Testamentets tid, under Jesu vandring här på jorden och som vi kan läsa om i Nya Testamentet, och detta kommer att fortgå fram tills Jesus Kristus kommer tillbaka.

Avslutar med Uppenbarelsebokens ord: *Jag, Jesus har sänt min ängel till er för att vittna om detta i församlingarna. Jag är skottet från Davids rot och hans ättling, den strålande morgonstjärnan. Och Anden och bruden säger: "Kom!" Och den som hör det skall säga: "Kom!" Och den som törstar skall komma. Och den som vill skall fritt få dricka av livets vatten.*¹⁹

Guds frid önskar jag till er alla!

¹⁹ Upp 22: 16–17.